

ADVIES

Beleidsnota Stedenbouw, Architectuur, Publieke Ruimte, Mobiliteit, Historisch Patrimonium en Erfgoed

Datum: 21 januari 2021

Advies-nr. JR/21/3

Strekking van het advies: Positief, mits opmerkingen
Reglement/decreet: Artikel 1 van de afsprakennota tussen stadsbestuur Gent en de Jeugd Raad, goedgekeurd op de gemeenteraad van 23/09/2013
Verplicht advies / spontaan advies / advies op vraag van college van burgemeester en schepenen
Hoe kwam dit advies tot stand? Het advies werd besproken door de leden van het bestuur van de Jeugd Raad
Wie werd betrokken?
Betrokken dienst en/of contactpersoon van de Stad Gent Kabinet Schepen Watteeuw
Omkadering (situering, achtergrondinformatie) Nvt
Minderheidsstandpunt (indien nodig) Nvt

Publieke ruimte en mobiliteit: twee onderdelen van dit voorontwerp waarvan we al langer weten dat jongeren die heel belangrijk vinden. Dat bleek immers al meermaals uit eerdere signalen die we opvingen en die we ook al signaleerden aan het bestuur in voorgaande adviezen. We denken daarbij bv. aan de vraag naar een uitbreiding van de leeftijd voor een gratis abonnement voor tram en bus, een uitbreiding van het nachtaanbod voor openbaar vervoer, etc. Ook 'het mogen' (en in tijden van corona 'het kunnen') vertoeven in de publieke ruimte (zonder te worden weggejaagd of als hangjongere te worden beschouwd) is iets wat veel jongeren aanbelangt. In navolging van onze eerste Wa Peisde bevraging bij jongeren via Instagram over het thema klimaat, lanceerden we daarom in november 2020 ook voor het thema publieke ruimte een Instagram bevraging bij jongeren. We bereikten hiermee meer dan 16.000 unieke jongeren en kregen op de verschillende polls 1.747 reacties. Er werd ook een meer uitgebreide vragenlijst aan gekoppeld

en hoewel die slechts door 7 jongeren werd ingevuld, kregen we ook daarop heel wat interessante input. **We namen de bevindingen van onze bevraging mee in dit advies.** Hieronder formuleren we onze **belangrijkste opmerkingen, aandachtspunten en vragen.**

➤ **Algemeen**

Net zoals in vele andere voorontwerpen van beleidsnota's die we doornamen, is ook hier één van onze voornaamste opmerkingen de **vage omschrijvingen van de gestelde ambities.** We lezen bv. heel vaak werkwoorden als 'bevorderen', 'stimuleren', etc. maar **vaak ontbreekt een concrete vertaling naar de acties die hiervoor zullen worden uitgewerkt of hoe jullie bepaalde ambities precies willen bereiken.**

Hier en daar worden jongeren expliciet benoemd in de tekst, maar toch moet er volgens ons **nog meer aandacht gaan naar de jongeren. Zeker gegeven het feit dat stad Gent in 2024 de Europese Jongerenhoofdstad wil worden én het feit dat publieke ruimte als één van de prioritaire thema's in het dossier is opgenomen!** Daarnaast wijzen we ook graag nog eens op het belang van publieke ruimte voor jongeren in deze coronatijden. **Meer dan ooit moet er aandacht zijn voor plekken in de publieke ruimte waar ze onbezorgd kunnen sporten, vrienden ontmoeten, etc.** Jongeren worden in deze ontwerp tekst soms ook letterlijk vergeten in de vermelding van bepaalde paragrafen. Zo lezen we bv. op p.27: *"We breiden de scholenwerking van het Mobiliteitsbedrijf uit naar kinder- en jongerenmobiliteit. Niet alleen de routes naar school en de schoolomgevingen moeten aandacht krijgen, maar evenzeer de routes naar hobby's en ontmoetingsplekken"*. **Top initiatief** vinden we dit, doch vinden we het oprecht jammer dat jongeren in de daarop volgende zin niet meer worden vermeld: *"We gaan proactief aan de slag met de veiligheid en kwaliteit van routes en plaatsen die belangrijk zijn voor kinderen"*. Ook verder op die pagina lezen we: *"We houden rekening met de beleving van tieners en jongeren bij het inrichten van pleinen en knooppunten van openbaar vervoer, en hebben hierbij specifiek aandacht voor de noden van de zwaksten in het klassieke ruimteclaimgedrag. We brengen routes in kaart die prioritair op maat van kinderen gemaakt moeten worden"*. Ook hier worden jongeren op het einde niet meer vermeld! En wanneer ze wel vermeld worden: **hoe gaan jullie precies rekening houden met de beleving van (kansarme) tieners en jongeren bij het inrichten van pleinen en knooppunten van openbaar vervoer?** En bijkomend: **werden kinderen en jongeren eigenlijk gehoord bij de totstandkoming van deze ontwerp tekst?**

We lezen ook op p.8 dat een voorlopige versie van deze tekst reeds informeel met ons werd doorgenomen. Wanneer was dat precies, want we kunnen ons dat niet meer herinneren...

➤ **Opmerkingen per hoofdstuk**

2. Stedenbouw & architectuur

2.2. Gentenaars geven mee vorm aan de stad

“We maken een stad voor iedereen, met iedereen”. Dit komt ook nog eens terug op p.19: “We hebben hierbij aandacht voor alle bewoners, ook degenen die minder vlot hun weg naar inspraaktrajecten vinden.”

- ⇒ Mooie ambitie die we vanuit de Jeugdraad alleen maar kunnen toejuichen, alleen: **hoe gaan jullie precies specifieke doelgroepen (jongeren, kwetsbare personen, etc.) bereiken/betrekken in dergelijke inspraaktrajecten?**
- ⇒ Misschien kan/moet er tijdens dergelijke infomomenten ook meteen de **nodige aandacht worden besteed aan de sociale noden van de buurtbewoners**. Hebben zij nood aan een administratieve hulppost? Kinderopvang? Een huisartsenpost? ...

“We bekijken met de schepen van Beleidsparticipatie welke rol de Dienst Beleidsparticipatie hierin kan spelen”.

- ⇒ Zet zoveel mogelijk in op **fysieke samenkomsten in laagdrempelige locaties**. Ga niet voor flashy powerpoints met veel te veel info, maar wel voor een **visuele verkenning van wat er mogelijk is** zodat mensen niet verdwalen in het abstracte. Hierdoor zal (technisch) taalgebruik ook minder snel een barrière vormen.

“Omwille van die evenwichtige groei hebben we bij ontwerp onderzoek, stedenbouwkundige studies en masterplannen aandacht voor functies die een grote collectieve meerwaarde bieden en die slim omgaan met de schaarse ruimte. Het kan gaan om heel diverse projecten zoals cohousing, collectieve studentenhuisvesting, woonontwikkelingen met collectieve of publieke groenruimtes, sociale woonprojecten, zorgwoningen, collectieve bedrijfsverzamelgebouwen, plekken met herstel- of deelinitiatieven, ... net als projecten die zorgen voor herbestemming of leegstand wegwerken”.

- ⇒ **Wordt de stem van de burgers zelf hierin gehoord?** Worden ze bv. bevraagd naar wat voor hen interessante woonoplossingen kunnen zijn? Want de realiteit is vaak dat die (jonge) gezinnen met kinderen die de stad verlaten (cf. p.17) vaak gewoon niet anders kunnen uit financiële overwegingen. Eerder deze week stuurden we in dat opzicht een **vraag naar schepen Heyse rond de visie van stad Gent t.a.v. co-housing en tiny houses**. We zijn heel benieuwd naar het antwoord. Zeker wanneer we lezen dat jullie de selectieve stadsvlucht willen keren door een goede mix in het aanbod van woningtypes...

2.3. Ruimtelijke, architecturale en ecologische kwaliteit stimuleren

“Stedelijke ontwikkeling heeft aandacht voor alle leeftijden. Zo is er bijvoorbeeld het toetsingskader voor jeugd- en kindvriendelijkheid dat helpt om ruimtelijke afwegingen te maken vanuit een kind- en jeugdgerichte invalshoek en dat input kan geven aan projectontwikkelaars bij grote woonprojecten en verkavelingen”.

- ⇒ Fijn dat er een kader is om vanuit te vertrekken, maar **laat ook ruimtes voor kinderen en jongeren ‘blanco’**. Een voetbalgoal maakt een plein een voetbalpleintje, waardoor sommige gebruikers minder vrijheid ervaren om de plek te kunnen gebruiken zoals zij dat willen.

2.5. Stedenbouwkundige instrumenten

2.5.2.1. Algemeen Bouwreglement

“Ook hoekwoningen met weinig potenties als kwalitatieve gezinswoning komen in beeld voor mogelijke locaties voor studentenhuysvesting”.

- ⇒ **Kunnen deze hoekwoningen ook worden ingezet voor tijdelijke huisvesting?** Bijvoorbeeld voor mensen die de stap van internering, detentie of residentiële zorg terug naar de bredere samenleving zetten? Of voor jongeren die wegstappen uit begeleid zelfstandig wonen of uit hun zorginstelling worden ontslagen zonder zicht op huisvesting? Een vast en veilig adres kan hen een stabielere basis geven om hun netwerk en levensstructuur terug op poten te zetten en biedt een vaste plek voor maatschappelijke werkers en zorgverstrekkers om mensen te kunnen opzoeken.
- ⇒ **Wordt er ook geïnvesteerd om deze woningen toegankelijk te maken voor personen met een beperking?**

2.5.3.1. Ruimtelijk rendement

“Slim verdichten betekent ook op de juiste plaatsen hoger kunnen bouwen”.

- ⇒ Wat zijn voor jullie de ‘juiste plaatsen’? Hoogbouw wordt jammer genoeg vaak gelijk gesteld met sociale hoogbouw. **Wees waakzaam voor stigmatisering!**

“Leegstand is verspillen van ruimte. Samen met de Dienst Toezicht pakken we daarom elke vorm van leegstand hard aan.”

- ⇒ Tof... maar gebeurt dit ook echt? En gebeurt het efficiënt? **Zijn er voldoende instrumenten voorhanden om leegstand aan te pakken?** We missen toch wat **meer strijdvaardigheid wanneer het gaat over het ruimtelijk rendement en leegstand.** Zeker wanneer het gaat over vragen van jongeren die hun ding willen doen in een loods of een leegstaand gebouw, vb skaten, kunst, boksen, hangen... zou alles wel wat minder strikt kunnen worden georganiseerd...

2.5.4. Ruimtelijk begeleiden vanuit andere beleidsdomeinen

Het valt ons op dat hier enkel over beleidsdomeinen als ‘mobiliteit’, ‘economie’, ‘wonen’, etc. wordt gesproken: **wat met de visievorming bij de ‘zachtere’ beleidsdomeinen zoals bv. jeugd?** Wat met de speelweefselplannen? En het in de maak zijnde tienerweefsel van de jeugddienst?

“Dit gebeurt op een objectieve manier, door op een uniforme wijze de omgeving, de burens, het perceel, het mogelijke volume en de parkeermogelijkheden voor wagens in beeld te brengen”.

- ⇒ Blijf er bewust van dat opwaardering van bepaalde buurten door het aantrekken van kapitaalkrachtige nieuwe bewoners/gebruikers kan leiden tot verdrijving van de oorspronkelijke (vaak minder kapitaalkrachtige) bewoners (cf. **gentrificatie**) ... en veranderende grootte van lettertypes in deze ontwerptekst blijktbaar. 😊

2.9. Onze topacties stedenbouw & architectuur

“We zoeken een evenwichtige, kwalitatieve verweving tussen wonen, werken, groen en voorzieningen op wijkniveau.”

- ⇒ Besteed in deze verwevingstoets zeker ook voldoende aandacht aan het **versterken van sociale functies** zoals spelen, sporten, ontmoeten,... van publieke ruimte. En minstens even belangrijk: doe dat niet alleen voor het stadscentrum en de 19^e eeuwse gordel, maar **ook in de buitengebieden!** Zo zijn er bv. ook in de kanaaldorpen of in de kleine dorpskernen in Drongen veel te weinig plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, spelen of sporten.

3. Publieke Ruimte

3.2. Publieke ruimte ten gunste van de bewoners en bezoekers

3.2.1. Verblijfskarakter versterken

“Zo kunnen bijvoorbeeld schoolomgevingen interessante verblijfsruimtes zijn en/of worden”.

- ⇒ Dat vinden wij ook, maar we hopen dat jullie hier niet enkel kijken naar basisscholen? **Het moet natuurlijk ook gaan om de omgevingen van secundaire scholen en hoger onderwijs.** Bij het ontwerpen van die plekken zou men ook voldoende rekening moeten houden met de kinderen, scholieren of studenten.

“Ook de Overpoort kan winnen bij een nieuwe aanleg met minder openbaar vervoer dat door deze as gaat”.

- ⇒ **Brengt dit ook geen vermindering van toegankelijkheid en mobiliteit voor studenten met zich mee?** Of wordt er gecompenseerd? Openbaar vervoer is belangrijk voor studenten (en voor jongeren in het algemeen), dus ook in een studentenbuurt.

3.2.2. Veiligheid waarborgen

Heel wat plekken in Gent hebben nog steeds te kampen met een onveilige reputatie (Zuidpark, Citadelpark, etc). We lezen: *“We willen dat iedereen ook ’s avonds de Gentse straat te voet of met de fiets op durft, ongeacht leeftijd of geslacht”.*

- ⇒ **Hoe hopen jullie het veiligheidsgevoel precies te vergroten?** Volgens ons zou meer (LED) verlichting op deze plaatsen alvast helpen.

3.2.3. Toegankelijkheid verzekeren

Hier missen we een stukje over **voldoende (gratis) publiek toegankelijk sanitair! Ook voor vrouwen! Genderinclusieve publieke ruimte,** waar iedereen op een veilige en gezellige manier kan samenkomen, **is overigens iets waar in het algemeen sterker zou kunnen worden op**

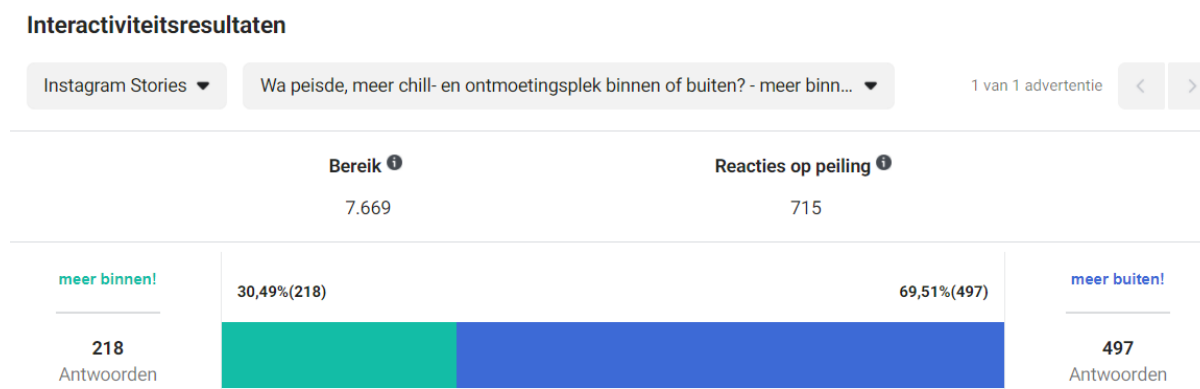
ingezet. Bovendien vinden we dat er ook in de andere hoofdstukken (bv. mobiliteit) wat meer aandacht mocht zijn voor toegankelijkheid in relatie tot mensen met een beperking.

3.2.4. Stad voor alle leeftijden

Maar niet voor jongeren? We lezen immers: *“Het openbaar domein kan ingezet worden om informele kindvriendelijke ruimte en bespeelbare ruimte te creëren. Specifieke aandacht gaat naar hoe kinderen en senioren de stad ervaren”*.

⇒ **We benadrukken hier nogmaals het belang van publieke ruimte voor tieners en jongeren. In tijden van corona nog meer dan anders!**

In onze Instagram bevraging stelden we de jongeren vaak bewust voor een aantal moeilijke keuzes. Zo vroegen we te kiezen tussen meer chill- en ontmoetingsplekken binnen of buiten. Hoe meer hoe liever gaat wellicht op voor beiden, maar **toch kozen 497 van de 715 jongeren die op de poll reageerden voor meer kwalitatieve buitenruimtes!** Vooral de **vraag naar meer zitbanken** weerklonk hard.

“We breiden de scholenwerking van het Mobiliteitsbedrijf uit naar kinder- en jongerenmobiliteit. Niet alleen de routes naar school en de schoolomgevingen moeten aandacht krijgen, maar evenzeer de routes naar hobby’s en ontmoetingsplekken. We gaan proactief aan de slag met de veiligheid en kwaliteit van routes en plaatsen die belangrijk zijn voor kinderen”.

⇒ We citeerden dit stukje al eerder in dit advies, maar komen er toch graag nog even op terug. **Zeker ook wat de veilige school- en hobbyroutes betreft lijkt het ons essentieel om niet enkel kinderen van de lagere school in de scope te hebben. Afgelopen**

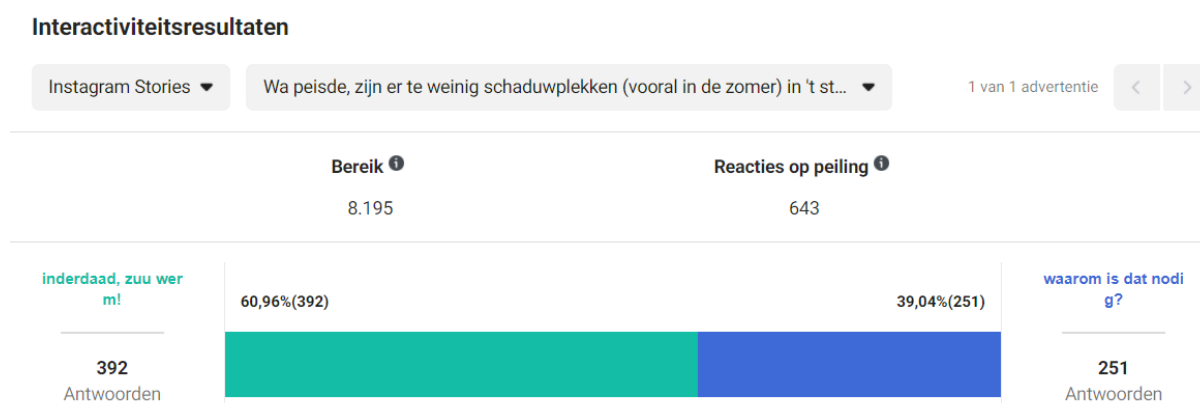
jaren zijn er immers verschrikkelijke ongevallen gebeurd met tieners (Nikita Everaert en Vic Tack waren allebei 16 jaar, op weg naar school of scouts met de fiets).

3.3. Stedelijke omgevingskwaliteiten versterken

3.3.1. Betere lucht door meer groen in de stad

“Bomen en groen zijn natuurlijke filters die zorgen voor een netto afname van de concentraties fijn stof en schadelijke gassen in de lucht. Ze zorgen ook voor koelere lucht en schaduwplekken. Waar mogelijk voorzien we, in samenwerking met de schepen van Openbaar Groen, dan ook maximaal groen in de stad”.

- ⇒ Uit onze bevraging bleek nogmaals dat **jongeren** hier ook echt **vragende partij** voor zijn. **Voor meer groen in het algemeen, maar zeker ook voor meer schaduwplekken.** Van de 643 jongeren die reageerden op onderstaande poll rond schaduwplekken, vindt **60.96% dat er meer schaduwplekken moeten komen.**

3.3.2. Schoner water in de stad

“Veilig en gezond zwemmen mogelijk maken, waar het past in de omgeving, is een belangrijk streefdoel, dat na de voorbije hete zomers veel publieke bijval gekregen heeft. In het kader van de gezamenlijke visienota Water in de stad zullen we dit samen met de Vlaamse Waterweg en de schepen bevoegd voor sport, verder grondig bekijken. Deze bestuursperiode minstens één zwemzone aanbieden aan de Gentenaars is het doel”.

- ⇒ Fijn om te lezen! Indien die zwemzones er komen: **zet dan aub ook in op een gemakkelijke en duidelijke bereikbaarheid en een goede, duidelijke communicatie** omtrent deze zones naar de burgers toe (en naar kinderen en jongeren in het bijzonder).

3.4. De stad als groene spons -kwaliteit én klimaat

3.4.2. Groene gevels maken een aangename stad

Deze groene gevels bevinden zich vaak in woonwijken, maar **worden studenten die op kot zitten ook gestimuleerd om hierop in te spelen?** Studenten hebben vaak niet de tijd, kennis of omgeving (“Als niemand in de straat een groene gevel heeft, waarom zou ik er dan één nemen?”) om gebruik te maken van groene gevels, het GMF en Geveltuinbrigade, terwijl dit in studentenwijken ook heel wat teweeg zou kunnen brengen. **Kan er een extra stimulans komen t.a.v. studenten en ‘kotbazen’ om dit te overwegen, of kan er in kaart worden gebracht hoe groot de vraag hiernaar is bij deze groep?**

3.6. Water in de stad – levensader voor de stad

Hopelijk wordt deze ambitie waargemaakt! Er is een grote nood aan verkoeling in de stad. Water zorgt niet enkel voor noodzakelijke verfrissing en voor aangename ontmoetingsplekken, het is ook een **‘magisch spelelement’**: inzetten op speelplekken met water, niet enkel als formeel speeltoestel maar ook als spelelement in straten of pleinen (fontein, waterpompen, (drinkwater)kraantjes, gootjes, stroompjes, ...). Uiteraard zijn ook wij tegen verspilling! **Hergebruik moet de regel zijn.**

3.8. Rationeel openbaar verlichten

“We maken de keuze om, waar nodig en nuttig, nieuwe verlichtingstechnieken te gebruiken die tegemoetkomen aan zowel de behoefte aan meer verduistering als aan veiligheid”.

⇒ Top! Maar **wanneer is het volgens jullie nodig en nuttig?** En aan **welke verlichtingstechnieken** denken jullie juist?

3.9. Publieke ruimte kwalitatief ontwerpen en aanleggen

3.9.2. Experiment

Wat betreft de knippen in het circulatieplan: **wij zijn alvast vragende partij om de spelfunctie zeker te behouden in de definitieve ontwerpen.** We lezen dat de speelcontainers werden ontworpen als tijdelijke (korte) spelprikkels. **Graag in de toekomst ook definitief gaan voor duurzame speelinfrastructuur en creatieve ontmoetingsplekken** op plaatsen waar ruimte vrij is gekomen.

3.10. Ontwerpen samen met de Gentenaars

“We hanteren dan ook diverse manieren om van gedachten te wisselen en bewonersinput te krijgen over de aanleg van de publieke ruimte: van binnenloopmomenten waar je één op één met de ontwerpers kan praten tot heuse open ontwerp ateliers en begeleide trajecten om met grotere groepen mensen tot een gedragen en toekomstgericht ontwerp te komen, robuust voor toekomstige decennia”.

- ⇒ **Hoe worden (kansarme) kinderen en jongeren hierin betrokken?** Eén-op-één gesprekken, open ontwerp ateliers, begeleide trajecten,... **Te ver van hun bed en/of veel te hoogdrempelig lijkt ons dat!** Kunnen de ontwerpen niet tot bij hen worden gebracht (via school, jeugdbeweging, publieke ruimte, jeugdwerk,...), zodat ook zij hun stem kunnen laten horen? En wat met **taalbarrières**?

3.1. Ruimte voor mobiliteit

3.1.1.1. Iedereen is voetganger

Gent-Sint-Pieters... wat een **chaos** heerst ons daar. **Wat verkeersveiligheid betreft, zou één en ander daar zeker anders kunnen zijn aangepakt.** Maar dit terzijde... Stationsbuurten (en/of knooppunten openbaar vervoer in het algemeen) combineren heel veel functies (school, winkels, mobiliteit, ...) en zijn dan ook **belangrijke jongerenplekken**. Jongeren blijven er vaak langer ‘plakken’ dan veel andere doelgroepen en het zijn plaatsen waar vanalles gebeurt en waar je vanalles kan doen: napraten na school, afspreken met uw lief of vrienden, broodjes eten onder de middag, skaten (of kijken naar skaters), ... Er is in ieder geval nog veel ruimte voor verbetering bij de Gentse stationsomgevingen. **Het zou goed zijn om, wanneer men dat voetgangersnetwerk rond het station in kaart brengt, men ook expliciet de plekken en routes van die duizenden jongeren in kaart brengt.**

3.13. Onze topacties publieke ruimte

“We willen meer kwalitatieve pleinen”.

- ⇒ Dat treft. Wij ook! 😊 Alleen vinden we het wat ‘checklist afvinkend’ overkomen dat daarna bij ‘Wat doen we?’ staat: “We werken Oostakkerdorp af en starten de heraanleg van de Zandberg en Vlasmarkt”. **Gent is zoal eerder gezegd meer dan het centrum... En ook meer dan Oostakker! Elke wijk van Gent verdient kwalitatieve publieke ruimte!**

4. Mobiliteit

4.4. We pakken verkeersarmoede aan

Ook in dit hoofdstuk worden veel goede ambities opgesomd, alleen blijft alles ook hier weer **heel vaag**. Zo lezen we in deze paragraaf vrij kort iets over **'gratis openbaar vervoer'**. **Interessant, maar hoe zit dat dan juist? Voor welke leeftijden?**

4.8. Een frisse, stedelijke fietscultuur voor iedereen

Misschien kan/moet ook **meer worden ingezet op de zichtbaarheid van fietsers?** Fluoriserende vesten of goeie verlichting zodat ze goed zichtbaar zijn op de baan. En misschien kan ook het dragen van fietshelmen wat meer worden gepromoot? Deze zaken zijn misschien niet zo 'hip' (waardoor ze minder worden gedragen), maar zijn wel zeer belangrijk. Zeker bij elektrische fietsen.

4.10. Meer en beter openbaar vervoer

Een simpele vraag: **ook 's nachts?**

4.18. Onze topacties Mobiliteit

Goed die wijkmobiliteitsplannen, maar **hoe wordt bepaald welke wijk prioriteit krijgt of wat is de timing hiervoor?**

5. Ons historisch patrimonium en erfgoed (monumentenzorg, archeologie en archief)

We weten dat het in de praktijk niet altijd evident is, maar er is heel **veel overlap tussen de noden van kind-en jeugd vriendelijke ruimte en het thema erfgoed**. Het Maaseikplein toont dat erfgoed, groen/ontharding en speelwaarde elkaar zelfs kunnen versterken. Jongeren juichen dergelijke ingrepen ook toe (cf. poll hieronder). Het project rond de historische waterpompen is ideaal om te combineren met de vraag naar meer water als verfrissing en spelelement in de 'minerale stad'. We denken dat we ook in dit project beide ambities naar een hoger niveau kunnen tillen.

Interactiviteitsresultaten

Instagram Stories ▾

Wa peisde van trampolines in de stad? - meer van dat! - nee, da's kindera... ▾

1 van 1 advertentie

Bereik ¹

1.333

Reacties op peiling ¹

103

meer van dat!

64,08%(66)

35,92%(37)

nee, da's kinderachtig

66

Antwoorden

37

Antwoorden

Jeugdige groeten en tot binnenkort.

Namens de Jeugdraad,

Maité Coppens
Voorzitter

Lieselot Depredomme
Voorzitter